

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 2.29 – חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו	
1 פברואר 2017 ; 4 אוקטובר 2021	י"ג בשבט תשפ"ד, 23 בינואר 2024

2.29 - חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו

מטרתה של הנחיה זו היא להתוות עקרונות מנחים ביישום תיקון 10 לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1988, לעניין פתיחה בחקירה והגשת כתב אישום בעבירה לפי סעיף 3(א)(א5) לחוק זה.

המסגרת החוקית:

1. סעיף 3 לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998 (להלן: **חוק למניעת הטרדה מינית**),

שכותרתו: "הטרדה מינית והתנכלות", קובע:

(א) הטרדה מינית היא כל אחד ממעשים אלה:

...

(א5)(א): "פרסום תצלום, סרט או הקלטה של אדם, המתמקד במיניותו, בנסיבות שבהן הפרסום עלול להשפיל את האדם או לבזותו, ולא ניתנה הסכמתו לפרסום, ואולם במשפט פלילי או אזרחי לפי פסקה זו תהא זו הגנה טובה למפרסם אם מתקיים אחד מאלה:

(א) הפרסום נעשה בתום לב, בשים לב לנסיבות הפרסום, תוכנו, צורתו, היקפו ומטרתו;

(ב) הפרסום נעשה למטרה כשרה;

(ג) יש בפרסום עניין ציבורי המצדיק אותו בנסיבות העניין, ובלבד שאינו כוזב, או שהוא הבעת דעה או ביקורת על בעל תפקיד ציבורי בקשר לתפקידו, והפרסום לא חרג מתחום הסביר לשם השגת מטרתו;

בפסקה זו, "תצלום, סרט או הקלטה" – לרבות עריכה או שילוב של כל אחד מהם, ובלבד שבנסיבות העניין ניתן לזהות את האדם".

2. תיקון מס' 10 לחוק למניעת הטרדה מינית (שבו נקבעה העבירה הנ"ל) קובע, בין השאר,

כי התיקון נועד לממש את העיקרים הבאים:

(א) קביעת עבירה פלילית ועוולה נזיקית נוספת של הטרדה מינית, בנסיבות של "פרסום" חומרים בעלי אופי מיני, גם כאשר מדובר בחומרים מעובדים או ערוכים, ובלבד שזהותו של האדם נחשפה בהם;

(ב) השוואת העונש הקבוע לעבירה חדשה זו לעונש הקבוע לעבירות של פגיעה בפרטיות, קרי 5 שנות מאסר.

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 2.29 – חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו	
1 פברואר 2017 ; 4 אוקטובר 2021	י"ג בשבט תשפ"ד, 23 בינואר 2024

3. סעיף 2(4) ו-11 לחוק הגנת פרטיות, תשמ"א-1981 (להלן: **חוק הגנת הפרטיות**) שכותרתו: "פגיעה בפרטיות מהי", קובע:

"פגיעה בפרטיות היא אחת מאלה:

(4) פרסום תצלומו של אדם ברבים בנסיבות שבהן עלול הפרסום להשפילו או לבזותו;

(11) פרסומו של ענין הנוגע לצנעת חייו האישיים של אדם, לרבות עברו המיני, או למצב בריאותו, או להתנהגותו ברשות היחיד."

4. סעיף 214(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן – **"חוק העונשין"**), שכותרתו: "פרסום והצגת תועבה", קובע:

"המפרסם פרסום תועבה ובו דמותו של קטין, לרבות הדמיית קטין או ציור של קטין, דינו – מאסר חמש שנים."

5. סעיף 34כד לחוק העונשין קובע לגבי המונח "פרסום":

"פרסום" - כתב, דבר דפוס, חומר מחשב, או כל מוצג חזותי אחר וכן כל אמצעי שמיעתי העשויים להעלות מלים או רעיונות, בין לבדם ובין בעזרת אמצעי כלשהו;
"פרסם" –

(1) בדברים שבעל פה - להשמיע מלים בפה או באמצעים אחרים, בהתקהלות ציבורית או במקום ציבורי או באופן שאנשים הנמצאים במקום ציבורי יכולים לשמוע אותם, או להשמיען בשידורי רדיו או טלוויזיה הניתנים לציבור, או להפיצן באמצעות מחשב בדרך הזמינה לציבור, או להציען לציבור באמצעות מחשב;

(2) בפרסום שאינו דברים שבעל פה - להפיצו בקרב אנשים או להציגו באופן שאנשים במקום ציבורי יכולים לראותו, או למכרו או להציעו למכירה בכל מקום שהוא, או להפיצו בשידורי טלוויזיה הניתנים לציבור, או להפיצו לציבור באמצעות מחשב בדרך הזמינה לציבור, או להציעו לציבור באמצעות מחשב;

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 2.29 – חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו	
1 פברואר 2017 ; 4 אוקטובר 2021	י"ג בשבט תשפ"ד, 23 בינואר 2024

חלק כללי

6. בחודש ינואר 2014 נכנס לתוקפו התיקון לחוק למניעת הטרדה מינית (תיקון מס' 10), התשע"ד-2013, המכונה גם "חוק הסרטונים" (להלן: "**התיקון לחוק**"), שקבע עבירה שעוגנה בסעיף 3(א)(א5) לחוק כמפורט לעיל.

7. התיקון לחוק נעשה נוכח התגברות התופעה של פרסום תצלומים, סרטים או הקלטות בעלי אופי מיני, שלא בהסכמת המצולמים, ברשתות חברתיות ובאמצעות יישומונים (אפליקציות) סולריות להעברת מסרונים.

8. גיבוש העקרונות המנחים בחקירת פרסומים מיניים, כפי שיפורט להלן, מבקש לשקלל בין השיקולים הבאים: האינטרס הציבורי בהרחבת החקירה לחוליות השונות בשרשרת הפרסום (כאשר מתקיימת העברה / הפצה בין גורמים שונים); החשש מפני אכיפה בררנית במקרה של קטיעת החקירה באופן בלתי מוצדק; החשש מיצירת נטל רב מדי על גורמי החקירה; והקושי בקבלת המידע מספקיות השירות האינטרנטי והסלולרי.

9. בית המשפט הכיר בזכותה של התביעה, במקרים מסוימים, לקיים אכיפה חלקית על יסוד קריטריונים מוגדרים, ברורים ושוויוניים. זאת, במיוחד כאשר השאיפה לחקור את כל העבירות או את כל המעורבים בתיק מסוים אינה מעשית, נוכח נסיבות האירוע ובשל אילוצי משאבים.¹

התווית מדיניות:

חקירת עבירות לפי סעיף 3(א)(א5) לחוק למניעת הטרדה מינית:

10. התעוררה שאלה בשלביה הראשוניים של החקירה האם יש לראות בפרסום משום פרסום העלול "להשפיל או לבזות", וזאת, בין אם השאלה מתעוררת משום שהאדם המתועד בפרסום לא מסר הודעה במשטרה ובין משום שקיים פער בין תחושתו הסובייקטיבית של המתלונן לבין הממד האובייקטיבי הקבוע בעניין זה בסעיף העבירה, יש להיוועץ – קודם לחקירת החשודים – עם פרקליטות המחוז הרלוונטית.

11. אופני ההפצה של תכנים מיניים כוללים שימוש ברשתות חברתיות ויישומונים (אפליקציות), המגלמים לעיתים אופן הפצה מסוג יחיד-אל-יחיד-אל-יחיד, ולא דווקא

¹ ראו, למשל, ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ', פ"ד נט(6) 776 (2005).

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 2.29 – חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו	
1 פברואר 2017 ; 4 אוקטובר 2021	י"ג בשבט תשפ"ד, 23 בינואר 2024

מסוג יחיד-אל-רבים או מסוג רבים-אל-רבים. כיוון שכך, במהלך חקירת חשוד שהינו חולייה בשרשרת ההפצה יש להתמקד, בין היתר, ביסוד הנפשי של החשוד כלפי נסיבות העבירה כמפורט להלן:

(א) לעניין הפרסום - יש לוודא האם החשוד ידע, עצם את עיניו או צפה את האפשרות שהפרסום המיני יופץ מאחד לאחר ומאחר לאנשים נוספים, בפרט כאשר מדובר בחשוד שהעביר את הפרסום לאדם אחד בלבד ;

(ב) לגבי היסוד של פרסום ש"עלול להשפיל את האדם או לבזותו" - יש לברר האם החשוד ידע או חשד בקיומה של נסיבה זו, בפרט כאשר מדובר בנפגע שהחשוד לא הכיר או בנסיבות שבהן לא מדובר בפרסום מיני מובהק ;

(ג) יסוד אי ההסכמה - יש לחקור האם החשוד ידע או חשד שנשוא הפרסום לא נתן את הסכמתו לפרסום;

12. כאשר אופן ההפצה הינו מעורב, קרי הן פרסום מסוג יחיד-אל-יחיד, והן פרסום מסוג יחיד-אל-רבים או רבים-אל-רבים, יש לנהוג כדלקמן :

(א) בכל מקרה של פרסום לרבים, על מנת להוכיח את עצם הפרסום, בהיעדר הוכחה פורנזית קבילה, יש לגבות הודעה משני נמענים לכל הפחות ;

(ב) בכל מקרה של שרשרת פרסום רבת-חוליות, שתי החוליות המרכזיות שיש לחקור, ככלל, הן החוליה הראשונה שהחלה את הפרסום, והחוליה שהפיצה את הפרסום ברבים² ;

(ג) אשר לחוליות הביניים, בין המפיץ הראשון לבין המפיץ ברבים, או לחוליות שלאחר המפיץ ברבים, ככלל, על החקירה להגיע, תוך מאמץ סביר, גם אליהן, בפרט במקרים הבאים :

(1) ככל שחוליות הביניים נדרשות לשם איתור והוכחת חוליות הקצה ;

(2) ככל שהחשוד בחוליה הראשונה טוען טענות הגנה ביחס אליהן. כך למשל,

² יושם לב כי לעתים לא קיימת חוליה אחת בלבד בקצה שרשרת הפרסום, המפיצה את הפרסום ברבים, אלא ישנן כמה חוליות בשרשרת הפרסום שהפיצו לקבוצות רחבות (כפי שיפורט להלן).

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 2.29 – חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו	
1 פברואר 2017 ; 4 אוקטובר 2021	י"ג בשבט תשפ"ד, 23 בינואר 2024

טענה כי דרש או קיבל הבטחה כי הפרסום לא יופץ הלאה (במקרה כזה יש לחקור את החוליה שאחריו וכן הלאה אם תתעוררנה טענות דומות על-ידי חשודים נוספים);

(3) כאשר קיימת אינדיקציה שמי מחוליות הביניים או מי מהחוליות שלאחר המפיץ ברבים, הפיץ אף הוא ברבים את דבר הפרסום שנשלח אליו;

(4) כאשר ישנה אינדיקציה שהמפיץ ברבים הופעל כשלוח של חוליית ביניים שלפניו. כך, למשל, במקרה בו בגיר ביקש מקטין להפיץ את הפרסום המיני ב-"פייסבוק" כיוון שהוא עצמו אינו מסוגל או אינו רוצה לעשות כן.

13. יש להדגיש כי הואיל והחקירה מערבת פעמים רבות חשודים קטינים, אשר קיימת לגביהם תקופת התיישנות בת שנה ממועד ביצוע העבירה, יש חשיבות רבה בניהול חקירה מהירה ככל הניתן. בתום החקירה, יש להעביר את התיק ללא דיחוי אל גופי התביעה, אשר בתורם יפעלו לקבלת החלטה מהירה בעניין העמדתו של הקטין לדין.

משמעות המונח "פרסום" בסעיף 3(א)(5) לחוק למניעת הטרדה מינית:

14. המונח "פרסום" אינו מוגדר בחוק למניעת הטרדה מינית, ועל כן יש לפנות להגדרת המונח בסעיף 34כד לחוק העונשין, המובאת לעיל. להלן יובאו כמה דגשים:

(א) כאשר נמצא כי החשוד החזיק את הסרט, התצלום או ההקלטה בתיקיית שיתוף קבצים, המאפשרת - כל עוד החשוד מחובר לתוכנת שיתוף הקבצים באינטרנט- לכל משתמש אינטרנט, המחובר אותה עת לתוכנה, להוריד את הקבצים למחשבו האישי, ייתכן שעבירת הפרסום תתגבש, שכן ייתכן שהדבר עולה כדי "הצעה לציבור באמצעות מחשב".

על מנת לבסס את יסוד ה"פרסום" בסיטואציה עובדתית זו, יש מקום לבחון את מידת מודעותו של החשוד לאופן פעולתה של תוכנת שיתוף הקבצים, וכן יש מקום לשקול עריכת דו"ח של חוקר מחשבים מיומן לצורך הוכחת אופן פעולתה של אותה תוכנה בבית-המשפט;

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 2.29 – חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו	
1 פברואר 2017 ; 4 אוקטובר 2021	י"ג בשבט תשפ"ד, 23 בינואר 2024

(ב) כאשר נמצא שהחשוד העביר את הפרסום למספר אנשים נוספים, הדבר עשוי לכאורה לעלות כדי "פרסום", שכן מדובר בהפצה "בקרוב אנשים";

(ג) כאשר נמצא כי החשוד העביר את הסרט, התצלום או ההקלטה המינית לאדם אחד נוסף בלבד (למשל באמצעות שליחה בדואר אלקטרוני, בתוכנה להעברת מסרים מיידיים במחשב או בטלפון הסלולרי, כ-Messenger או WhatsApp), ואותו אדם העביר את הסרט, התצלום או ההקלטה הלאה לאנשים נוספים (בעצמו או בדרך של העברה ב"שרשרת" מאדם לאדם), הרי שגם ההעברה הראשונית עשויה לעלות כדי "פרסום", **ככל שהחשוד היה מודע או עצם את עיניו מלדעת שיש הסתברות ממשית לכך שמקבל הפרסום עלול להפיצו הלאה לאנשים נוספים**. זאת כיוון שניתן לראות בחשוד כמי שאחראי, למעשה, להעברת הפרסום לקבוצת אנשים, ולא רק לאדם שאליו העביר את הפרסום המיני באופן ישיר.

הוראות המגנות על עניינו של המתלונן בעבירה על פי התיקון לחוק:

15. תובע השוקל הגשת כתב אישום על פי התיקון לחוק ייתן דעתו לאלו:

(א) דיון בעבירה על פי חוק למניעת הטרדה מינית יוצר עילה עצמאית למשפט בדלתיים סגורות לפי סעיף 68(ב)(5) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד – 1984, וכפועל יוצא מכך אף לאיסור פרסום, לפי סעיף 70(א) לחוק הנ"ל. לעומת זאת, כאשר מדובר בעבירה לפי חוק הגנת הפרטיות, אין עילה קונקרטית לסגירת דלתיים, והוראת איסור הפרסום מחייבת "פגיעה חמורה בפרטיות", לפי סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט;

(ב) קיים איסור פלילי על פרסום פרטים מזהים של מתלונן בעבירה על חוק למניעת הטרדה מינית, מכוח סעיף 5(ה) לחוק זה, אשר מפנה לסעיף 352 לחוק העונשין;

(ג) תלונה בגין עבירה על חוק למניעת הטרדה מינית מאפשרת להחיל שתי הוראות מהחוק לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים), התשי"ח - 1957, וזאת לנוכח הוראת סעיף 5(ד) לחוק למניעת הטרדה מינית, אשר מפנה לחוק לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים):

- (1) סעיף 2ב אשר מאפשר למתלונן להעיד שלא בפני הנאשם;
- (2) סעיף 2א אשר מגביל את האפשרות לחקור נפגע על עברו המיני.

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 2.29 – חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו	
1 פברואר 2017 ; 4 אוקטובר 2021	י"ג בשבט תשפ"ד, 23 בינואר 2024

היחס בין העבירה על סעיף 3(א)(5) לחוק למניעת הטרדה מינית לבין עבירות "קרובות":

16. באשר ליחס בין סעיף 3(א)(5) לחוק למניעת הטרדה מינית לבין סעיפים 2(4) ו-2(11) לחוק הגנת הפרטיות הרי, שככלל, אין לכלול בכתב האישום בגין אותו מעשה הן עבירה על סעיף 3(א)(5) לחוק למניעת הטרדה מינית והן עבירה על הסעיפים הנ"ל מחוק הגנת הפרטיות. לפיכך, ככלל, כאשר הפרסום כולל תוכן המתמקד במיניות בלבד, יש להאשים בעבירה על חוק למניעת הטרדה מינית בלבד.

עם זאת, ייתכנו מצבים שבהם תהיה הצדקה להעמיד לדין הן בעבירה על חוק למניעת הטרדה מינית והן בעבירה על חוק הגנת הפרטיות, בין אם לפי החלופה של סעיף 2(4) לחוק הגנת הפרטיות ובין אם לפי החלופה של סעיף 2(11) לחוק (או כל חלופה אחרת, בהתאם לנסיבות המקרה). מצבים אלה עשויים להתרחש כאשר הסרט או ההקלטה יכללו, לא רק את התוכן המיני המשפיל או המבזה, אלא גם תכנים נוספים המהווים פגיעה בפרטיות, שאינם חופפים במלואם את העבירה על חוק למניעת הטרדה מינית (לדוגמה, במקרה של פרסום סרט שבו נראה אדם בסיטואציה מינית, כאשר במהלך ההסרטה מספר האדם על עצמו דברים אישיים, לא דווקא מיניים).

17. על אף האמור לעיל, ברי כי העמדה לדין בעבירות מין עשויה להיות בעלת השלכות קונקרטיות ומיידידות על חייו של הנאשם. לפיכך, במקרים בהם הפגיעה המינית הינה קלה באופן יחסי ונסיבות העניין בכללותן מצדיקות זאת, ניתן יהיה לשקול את העמדתו לדין של החשוד לדין בגין עבירה של פגיעה בפרטיות ולא בעבירה לפי חוק הסרטונים.³ כך למשל, במקרים בהם מדובר בתמונה שאינה תמונת עירום, או כאשר החשוד אינו המחולל המרכזי של יצירת התכנים המיניים המופצים או אחראי להפצתם, וכל זאת כשנסיבות העניין בכללותן - כגון גיל החשוד, הרקע למעשים, הפגיעה המינורית בנפגע/ת העבירה, הבעת חרטה מצידו של החשוד, תהליך שיקום שעבר, וכד' - מובילות למסקנה כי אין מקום למיצוי הדין עם החשוד על דרך העמדתו לדין בעבירת מין.

18. באשר ליחס בין סעיף 3(א)(5) לחוק למניעת הטרדה מינית לבין סעיף 214(ב) לחוק העונשין, הקובע עבירה של איסור על פרסום תועבה ובו דמותו של קטין, אין לראות באישום לפי שתי עבירות אלו משום כפל אישום, שכן הן נועדו לשרת תכליות נפרדות. תכליתו של סעיף 214(ב) היא בעיקרה מניעת עידוד של תעשיית הפדופיליה הממוחשבת, בעוד שתכליתו של סעיף 3(א)(5) היא בעיקרה הגנה על הקורבן הספציפי לצד תיוג הנאשם כמטריד מינית (ולא רק כפוגע בפרטיות, כבעבר). קרי, פרסום תוכן מיני הכולל דמותו של קטין, עשוי להקים עבירה הן על סעיף 3(א)(5) לחוק למניעת הטרדה מינית והן על סעיף 214(ב) לחוק העונשין, כשכל אחת מהן מגנה על ערך מוגן אחר.

³ מטבע הדברים, ככל שמדובר בתיק מרובה חשודים, השקילה כאמור יכול שתיעשה ביחס לכל חשוד וחשוד.

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 2.29 – חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו	
1 פברואר 2017 ; 4 אוקטובר 2021	י"ג בשבט תשפ"ד, 23 בינואר 2024

שיקולי "עניין ציבורי" בהעמדה לדין בגין העבירה על סעיף 3(א5) לחוק למניעת הטרדה מינית:

19. קיים אינטרס ציבורי ממשי באכיפתה של העבירה על סעיף 3(א5) לחוק למניעת הטרדה מינית, גם כאשר מדובר בחשודים קטינים, נעדרי עבר פלילי. זאת, נוכח פגיעתה הקשה של העבירה והשלכותיה מרחיקות הלכת על קורבנות העבירה, ובשל הצורך להטמיע את האיסור הפלילי, גם בקרב בני נוער: "המלחמה בתופעת הסרטונים המבזים צריכה להיות מלחמת חורמה, וכי על בתי המשפט לומר את דברם בקול ברור ונחרץ.. למרבה הצער, גילם של העבריינים הולך ויורד.. אם זהו "הציבור" המבצע את העבירה הרי שאליו וכלפיו צריכות להיות מופנות אמירות בית המשפט". (ענ"פ 70841-03-19 מדינת ישראל נ' מ' ואח').⁴

20. לפיכך, ככלל, חשודים בעבירה על סעיף 3(א5) לחוק למניעת הטרדה מינית, אשר נמצאו לגביהם ראיות מספיקות להעמדה לדין – יובאו לדין פלילי.

21. חרף האמור, תישקל סגירת התיק בנימוק שמכלול נסיבות העניין אינו מצדיק העמדה לדין, על בסיס הנסיבות המפורטות להלן, כולן או מקצתן (אין מדובר ברשימה ממצה):

(א) כאשר החשוד בביצוע העבירה הינו מתחת לגיל 15 בעת ביצוע העבירה;

(ב) כאשר היקף תפוצת החומר הפוגע היה מצומצם;

(ג) כאשר חלקו של החשוד במעגל ההפצה של החומר הפוגע אינו משמעותי (למשל, כאשר החשוד העביר לאדם בודד, והוא שהפיצו מיוזמתו בתפוצה רחבה);

(ד) כאשר רמת הפגיעה המגולמת ב"פרסום" נמוכה יחסית. לדוגמה, כאשר הפרסום כולל רק מידה מצומצמת של חשיפת איברי גוף, או כאשר הנפגע פרסם בעצמו את התוכן ברבים לקבוצה בלתי מוגבלת (למשל במסגרת חשבון אישי ברשת חברתית, הפתוח לכלל משתמשי הרשת והכולל תמונות בעלות אופי מיני), ולאחר מכן החשוד העביר הלאה את הפרסום בתוספת מלל פוגעני;

(ה) כאשר מתקיימות נסיבות אישיות מיוחדות.

⁴ קביעה זו אושרה בבית המשפט העליון, בפסיקתו של כבוד השופט י' אלרון ברע"פ 5745/19 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו 23.10.2019), כאמור בפסקה 12 לפסק הדין.

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 2.29 – חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו	
1 פברואר 2017 ; 4 אוקטובר 2021	י"ג בשבט תשפ"ד, 23 בינואר 2024

הסרת התכנים הפוגעניים:

22. לצד גילוי החשודים, איסוף ראיות נגדם והעמדתם לדין, יש לפעול גם במישור של הסרת התכנים המיניים האסורים או צמצום הגישה אליהם. במסגרת זו ניתן לפעול בשני מישורים: האחד, יידוע נפגע העבירה על אפשרותו לבקש את הסרת התוכן האסור מהפלטפורמה המקוונת שבה הוא מוצג או שדרכה הוא מונגש לציבור. השני, הגשת בקשה "משפטית" של המדינה לספקיות השירות המקוונות (רשתות חברתיות, ספקיות שירותי אירוח, מנועי חיפוש וכדומה) להסרת התוכן.

23. האחריות הכוללת על מישור הסרת התכנים הפוגעניים היא של מחלקת הסייבר בפרקליטות המדינה. על כן, בכל מקרה בו היחידה החוקרת או הפרקליט המטפל יהא סבור כי ניתן ומוצדק לפעול להסרת התכנים המיניים או צמצום הגישה אליהם בדרך של הגשת בקשה של המדינה, יש לפנות אל מחלקת הסייבר בפרקליטות המדינה להתייעצות, לשקילת דרכי הפעולה האפשריות במישור הסרת התכנים, ולהמשך פעולתה של מחלקת הסייבר בפרקליטות המדינה מול ספקיות השירות המקוונות.

24. יש לשים לב, כי לעתים הסרת התכנים עלולה להוביל למחיקת הראיות להוכחת ביצוע העבירות, ועל כן, נכון לפעול בדחיפות לאיסוף הראיות או גיבויין אצל ספקית השירות בטרם הסרת התכנים.

עיון בחומר הראיות:

25. בשל החשש מפני חשיפתן של ראיות המתייחסות לתצלומים, סרטים או קלטות של אדם בעלי אופי מיני (העומדים ביסוד האישום), בפני גורמים שונים שלא על פי דין, תשקול התביעה לאפשר לנאשם, בא כוחו או מומחה פורנזי מטעמו לעיין בראיות אלו במשרדי הפרקליטות מבלי ליתן רשות להעתיקם.

מדיניות הענישה:

26. בית המשפט העליון עמד לא פעם על הצורך בהחמרת הענישה בעבירות מין המבוצעות באינטרנט בכלל, ובעבירה לפי חוק הסרטונים בפרט.⁵ עוד קבע בית המשפט העליון כי אין

⁵ רע"פ 1024/21 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 17.3.2021).

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 2.29 – חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו	
1 פברואר 2017 ; 4 אוקטובר 2021	י"ג בשבט תשפ"ד, 23 בינואר 2024

עוד מקום לנקוט גישה מקלה בעניין של עבירות מסוג זה משיקולי "הדרגתיות", ובשלה העת להחמיר את מדיניות הענישה בשל התפשטות התופעה וחומרתה הרבה.⁶

27. עם זאת, טרם נקבעו בפסיקה מתחמי ענישה מנחים, והפסיקה הקיימת כיום היא מגוונת ושונה מבחינת נסיבות הביצוע של העבירות.

בע"פ 5090/18 **מדינת ישראל נ' פלוני** (18.11.2018) קבע בית המשפט העליון רשימת שיקולים על-פיהם ניתן לאמוד את חומרת נסיבות הביצוע של עבירה על חוק הסרטונים ובהתאם לכך גם את העונש המתאים. להלן תפורט רשימה זו, וכן שיקולים נוספים, אשר על-פיהם, ככלל, יש לאמוד את חומרת נסיבות ביצוע עבירה לפי חוק הסרטונים. שיקולים אלה יש בהם כדי לסייע לתובע לגבש עמדה ביחס למתחם הענישה והעונש המתאים בנסיבות העניין. מובן כי אין מדובר ברשימה ממצה וייתכנו שיקולים נוספים בכל מקרה ומקרה:

א. **טיב הפרסום** – ככל שמדובר בתוכן מיני, רגיש, מבזה או אינטימי יותר, כך תוחמר העמדה העונשית של התביעה. באופן דומה, ככל שמדובר בתוכן מיני בהיקף רחב יותר (מספר רב של תמונות או סרטונים) אזי גם כן, תוחמר העמדה העונשית של התביעה;

ב. **היקף התפוצה של הפרסום** – ככל שהנאשם פרסם את התוכן המיני לתפוצה רחבה יותר של אנשים, כך תוחמר העמדה העונשית של התביעה;

ג. **פוטנציאל הנזק או הנזק שנגרם בפועל לנפגעת העבירה** – ככל שהנזק שנגרם חמור יותר, כך תוחמר העמדה העונשית של התביעה. בתוך כך, ככל שמדובר במקרה של שרשרת פרסום רבת חוליות, וניתן לאמוד את הנזק שגרם הנאשם הקונקרטי יש לתת לכך משקל. לדוגמה, במקרה שבו כל אחד מהמפרסמים העביר את התוכן המיני לגורם אחד בלבד, בעוד שהנאשם העביר את התוכן המיני בקבוצה מרובת משתתפים;

ד. **גילה/ו של נפגע/ת העבירה** – ככל שנפגע/ת העבירה צעירה יותר, ובפרט אם היא/הוא קטין/נה, יהווה הדבר שיקול לחומרה (וככל שהנפגע/ת קטין/נה יכולה לקום גם עבירה נוספת של לפי סעיף 214(ב) לחוק העונשין, כמפורט

⁶ ע"פ 4629/19 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 19.11.2020). ליישום גישה זו, ראו ת"פ (שלום קריות) 50823-11-19 **מדינת ישראל נ' עוזיאל** (14.7.2020), ת"פ (שלום חיפה) 19991-07-20 **מדינת ישראל נ' שייך** (25.4.2021) ות"פ (שלום באר-שבע) 53431-10-21 **מדינת ישראל נ' מיכאילוב** (7.9.2022), שבהם נגזרו על הנאשמים 31 חודשי מאסר בפועל, 48 חודשי מאסר בפועל ו-5 שנות מאסר בפועל, בהתאמה, לצד הטלת פיצויים גבוהים לנפגעות העבירה ועונשים נוספים, זאת בגין עבירות לפי חוק הסרטונים. הנאשמים במקרים אלה הקימו או תפעלו קבוצות טלגרם ייעודיות שבהן פורסמו באופן שיטתי ומאורגן תכנים מיניים רבים של נשים ישראליות רבות (עשרות עד מאות נשים), לצד פרטיות האישיים. בתי המשפט הביעו בפסקי דין אלה את עמדתם הנחרצת בנוגע לחומרת המעשים של הנאשמים ואת הצורך בהחמרת הענישה בעבירות לפי חוק הסרטונים.

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 2.29 – חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו	
1 פברואר 2017 ; 4 אוקטובר 2021	י"ג בשבט תשפ"ד, 23 בינואר 2024

לעיל בסעיף 18);

ה. **ריבוי פרסומים או ריבוי נפגעות/נפגעי עבירה** – ככל שהנאשם פרסם תוכן מיני של נפגעי/נפגעות עבירה שונים/ות או לחלופין פרסם תכנים שונים של אותו/ה נפגע/ת עבירה במספר הזדמנויות או במספר זירות פרסום שונות, הדבר יהווה שיקול לחומרה;

ו. **שיטתיות ותכנון מוקדם** – ככל שמדובר בביצוע עבירה שיטתי ומתוכנן מראש, יהווה הדבר נסיבה מחמירה לענישה. כך למשל, כאשר הנאשם פעל ליצירת פלטפורמה ייעודית לצורך פרסום התכנים המיניים; כאשר הנאשם פעל כך לטובת הפקת רווח אישי וקיבל עבור פרסום התכנים טובות הנאה שונות; כאשר הנאשם נערך לטובת ביצוע העבירה באמצעים טכנולוגיים ייעודיים לצורך הסוואת זהותו והכבדה על זיהוי העבירה, כגון שימוש במחשבים ובכרטיסי SIM ייעודיים ושימוש בישומונים המקשים על איתור הנאשם; כאשר הנאשם פעל לקבלת התוכן המיני מלכתחילה מתוך כוונה לפרסמו ועוד;

ז. **ביצוע עבירות נוספות** – ככל שהנאשם ביצע או ניסה לבצע עבירות פליליות נוספות בקשר לפרסום התוכן המיני הדבר יהווה שיקול לחומרה. כך למשל כאשר הנאשם סחט באיומים את הנפגעת לצורך קבלת התוכן המיני; כאשר הנאשם חדר שלא כדין לחומרי מחשב של הנפגעת לצורך איסוף התוכן המיני; כאשר הנאשם הוא שתיעד את הנפגעת שלא בידיעתה או בהסכמתה באופן העולה כדי עבירה של פגיעה בפרטיות או האזנת סתר; כאשר הנאשם פרסם גם פרטים אישיים על הנפגעת במקביל לתוכן המיני המהווים פגיעה בפרטיות ועוד;

ח. **ניסיון למזער את הנזק לאחר מעשה** – ככל שהנאשם פעל למזער את הנזק ולעצור את שרשרת הפרסום סמוך לפרסום, ניתן לשקול את הדבר לטובת הקלה בעונש במקרים המתאימים. כך למשל כאשר שלח הנאשם את התוכן המיני לאדם אחד ומיד בסמוך לכך ביקש מאותו אדם למחוק את התוכן המיני שקיבל ולא להעבירו לאחר; כאשר הנאשם שפתח קבוצה לצורך הפצת התכנים המיניים, סגר אותה מייד לאחר תחילת הפרסום של התכנים בה ועוד;

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 2.29 – חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו	
1 פברואר 2017 ; 4 אוקטובר 2021	י"ג בשבט תשפ"ד, 23 בינואר 2024

28. לאחר בחינת כלל השיקולים האמורים לעיל וכן בחינת יתר שיקולי הענישה הרלוונטיים, יטען התובע למתחם העונש ההולם ולעונש הראוי בהתאם לכללים המפורטים להלן (זאת על דרך הכלל ולהוציא מקרים חריגים ומיוחדים בקלותם):

א. **הרשעה בנוגע לנאשמים קטינים** – ככלל, בתיקים אלה, מדיניות התביעה תהיה להרשעה, אף בעניינם של נאשמים קטינים. כך ככלל, וכך בעיקר כשמדובר בקטינים שביצעו את העבירה לאחר הגיעם לגיל 15. זאת, בשל האינטרס הציבורי המוגבר במאבק בתופעה זו, ובולטותם של הקטינים בביצועה.

עם זאת, במקרים מתאימים, בהם נסיבות העניין מצדיקות זאת, ניתן יהיה להסכים להימנע מהרשעה לצרכי שיקומו של הקטין ותקנת השבים, בהתאם לעקרונות סעיף 1א לחוק הנוער, שפיטה ענישה ודרכי טיפול, התשל"א-1971.

ב. **מאסר בפועל** – ככלל, ככל שבוצעו עבירות נוספות בקשר לפרסום התוכן המיני, כמפורט לעיל בסעיף 27(ז) לעיל, יש לעתור לעונש של מאסר בפועל לריצוי ממשי. נוסף על כך, ככלל ככל שמתקיימות נסיבות מחמירות אחרות המפורטות לעיל בסעיף 27 או נסיבות מחמירות אחרות – יש לשקול לעתור לעונש של מאסר בפועל לריצוי ממשי, כאשר מטבע הדברים ככל שמתקיימות נסיבות מחמירות רבות יותר, כך תגבר הנטייה לעתור לעונש מאסר בפועל לריצוי ממשי לפרק זמן רב יותר.

ג. **פיצוי** – ככלל, יש לעתור לרכיב פיצוי משמעותי עבור נפגעת העבירה במסגרת הטיעונים לעונש. ככל שנפגעת העבירה הצביעה על נזקים ממשיים וקונקרטיים יותר, בין בעדותה במהלך המשפט או במסגרת הראיות לעונש ובין בהצהרת נפגעת העבירה, כך יש לבקש פיצוי גבוה יותר.

חילוט האמצעי ששימש לביצוע העבירה:

29. ככלל, בעבירות הנדונות בהנחיה זו, יש לעתור לחילוט המחשבים והמדיה המגנטית הכוללים את התכנים הפוגעניים.⁷

30. לעתים, כאשר המדיה המגנטית שנועדה לחילוט כוללת תכנים לגיטימיים, נוסף על התכנים הפוגעניים, עשוי הנאשם לבקש להעתיק לרשותו תכנים מסוימים. במקרה כזה,

⁷ זאת על בסיס הוראת סעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט – 1969.

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 2.29 – חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו	
1 פברואר 2017 ; 4 אוקטובר 2021	י"ג בשבט תשפ"ד, 23 בינואר 2024

ראוי לשקול בחיוב את הבקשה ולאשר העתקת תכנים המבוקשים על-ידי הנאשם, בתנאי שהלה יספק את המדיה המגנטית לצורך ביצוע ההעתקה ובלבד שההעתקה תתבצע על-ידי חוקר מחשבים מיומן ביחידה החוקרת.

31. ככלל, יש להימנע ממצב של מחיקה בלבד של התכנים הפוגעניים והחזרת המחשבים והמדיה המגנטית המחוקה לידי הנאשם, וזאת מן הטעמים הבאים: ראשית, לעתים ניתן יהיה לשחזר את התכנים המחוקים ובכך "להחיות" את התכנים האסורים במדיה שהוחזרה לנאשם. שנית, בשלב המחיקה, יש חשש שיוחמצו חלק מהתכנים הפוגעניים אשר הוסוו על-ידי החשוד, למשל על-ידי הסתרת הקבצים בתיקיות "תמימות" או על-ידי שינוי סיומת הקובץ לסיומת שאינה מסוג תמונה או סרט.